

EGY SZERENCSES SZERENCSÉTLENSÉG

Az Orient-expressz balesete Dunakeszi–Alagon

A legendás Orient-expressz..., amelyen Agatha Christie, Marlene Dietrich és Mata Hari is utazott... A krimiírónőt annyira magával ragadta az utazás, hogy egyik regénye helyszínéül választotta az 1889-től Párizsból – München, Bécs, Budapest, Belgrád és Szófia érintésével – Isztambulba közlekedő luxusszerelvényt. A hosszú út során természetesen balesetek is előfordultak.

A nagyállomás a 20. század elején

Lipót bajor királyi herceg

Jávor Pál festő önarcképe

A MAGYARORSZÁGI SZAKASZON az egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó eset az volt, amikor 1906. december 14-én az Orient-expressz Dunakeszin szenvedett balesetet, a mai nagyállomásnál. A vonat éjjel tizenegy órakor nekirohant egy, a megállóban veszteglő tehervonatnak. A Budapesten, a Nyugati pályaudvaron várakozó közönség nagy riadalmára, az első híradások súlyos esetet jeleztek. Különösen nagy figyelmet váltott ki a várakozók között, hogy egy Habsburg-fogat is állt a peron mellett. A vonaton nem sokan utaztak, de közöttük volt (Wittelsbach) Lipót bajor herceg (1846–1930), aki vejéhez, Habsburg-Lotaringiai József főherceghez (1872–1962) érkezett az ünnepi időszakra (a főherceg ebben az időben az 1. magyar huszárezred parancsnoka volt). Ezért az utazó közönség és a sajtó is nagy figyelemmel kísérte az ügyet.

Amint híret vették az esetnek, Budapestről – Braun Ferenc fűtőházi főnök vezetésével – kisegítő vonatot indítottak. A Nyugati pályaudvaron pedig egyre gyűlt a tömeg – a korabeli katasztrófaturisták. A hírek csak lassan érkeztek Dunakesziről. Kiderült, hogy a tehervonat utolsó három kocsija ösz-

szetört, a nemzetközi szerelvény mozgonya pedig kisiklott és annyira megromlott, hogy nem lehetett elindítani. Az Orient-expressznek vissza kellett tolnia Gödögig, ahonnan végül éjjeli 1 óra 42 perckor a 3287. számú tehervonatgéppel indultak Budapestre. A Nyugati pályaudvarra 2 óra 3 perckor érkeztek meg, ahol mindenki megnyugodhatott: az utasok közül csak gróf Csáky Ödön szenvedett könnyebb sérülést, aki Pozsonyból tartott Budapestre. „A vonat hirtelen meglassította menetét, de ez oly gyorsan történt, hogy én az ágyamból a földre estem. És közben a fejemet odavágtam a nyitva felejtett ajtó egyik sarkához és homlokomon fájdalmasan megsebesültem. Az expresszvonat utasai segítségemre siettek és bekötözték fejemet. Később, a segélyvonat beérkezése után a Budapestről érkezett orvos újból bekötözte sebemet.” – mondta a sérült a sajtónak.

A 60 éves Lipót herceget a baleset lelkileg erősen megviselte, csak nagyon elővigyázatosan szállt le a szerelvényről. „Miután megmenekültünk a vasúti szerencsétlenségtől, majd megfagyunk az úton. Tisztán csak hajszálon függött az életünk.” – mondta el a herceg, majd beszállt az udvari fogatba és felhajtott a várba.

A vonaton utazott Jávor Pál festőművész (1880–1943) is, aki párizsi tanulmányai után éppen hazatért. Amikor leszállt, kijelentette: „Az én nézetem szerint a Dunakeszi állomáson történt a hiba, mert elfelejtették tilosra állítani a szemaforot.”

A szerencsétlenség körülményeinek feltárására azonnal vizsgálat indult, amelynek során kiderült, hogy valóban nem is egy, hanem két baleset történt. A tehervonat ugyanis azért állt a dunakeszi nagyállomáson, mert kisiklott. A szemafor így tilosra állították, de az expresszvonat vezetőjének figyelmét – a nagy köd miatt – elkerülte a jelzés, és beleszaladt a tehervonatba. Szerencséjére időben fékezni kezdett, így a nagyobb sérülésekkel járó balesetet sikerült elkerülnie. A későbbi vizsgálat kiderítette, hogy a tehervonatnak nem is szabadott volna azon a vágányon tartózkodnia, különösen nem tolnia. A dunakeszi, szolgálatban lévő forgalmi hivatalnokot, Hauch Károlyt, illetve Tóth István váltóőröt hibáztatták, mindkettejüket felfüggesztették. Az expressz vezetőjét szintén elmarasztalták az ügyben.

DR. KERÉKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY